



Kwaliteitskaart Pedagogisch klimaat

Kaart	voor de leraren
Eigenaar	Experts pedagogisch klimaat
Evaluatie	Juli 2022

Doelen

- Binnen de Stichting Wijs! is een veilig en vertrouwd pedagogisch klimaat een voorwaarde om tot effectief onderwijs te komen. Vanuit de wetenschap is bekend dat, als leerlingen zich veilig voelen in een omgeving, ze sneller en beter in staat zijn kennis tot zich te nemen.
- Om ruimte te creëren voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs zetten we in op een veilig en vertrouwd pedagogisch klimaat waarin kinderen door leraren in hun sociaal-emotionele ontwikkeling worden gestimuleerd en begeleid. Op de scholen heerst er een klimaat van rust, regelmaat en structuur waarin wangedrag en pesten niet wordt getolereerd. De leraren kennen effectieve pedagogische strategieën en dienen als rolmodel voor gedrag. Zij zijn eenduidig in hun aanpak voor belonen, corrigeren en straffen. Door het modelen van gedrag wordt leerlingen een professionele schoolhouding aangeleerd.
- Om te komen tot een goed schoolklimaat waarin de leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen, zorgen we voor een goed pedagogisch klimaat en voor een veilige omgeving voor leerlingen door ons veiligheidsbeleid (zie kwaliteitskaart Veiligheid). Op de scholen is een positief pedagogisch klimaat met een duidelijk normatief kader dat alle leerlingen en medewerkers hanteren en uitdragen.

Aanpak Algemeen

- Conform de wettelijke verplichtingen neemt de school de veiligheidsmonitor af en zet tevredenheidspeilingen (onder ouders en leerlingen) uit. De uitkomsten van deze metingen geven inzicht in het pedagogisch klimaat dat heerst op de school. N.a.v. de opbrengst zal er, als nodig, planmatig gewerkt worden aan klimaatsverbetering. Daarnaast werkt de school preventief aan het vormgeven van een veilig en vertrouwd pedagogisch klimaat.
- De basis voor een goed pedagogisch klimaat is samenwerking tussen school, ouders en kind. We begeleiden de kinderen op een eenduidige wijze vanaf de start van hun schoolloopbaan.
- Er is bij leraren en kinderen aandacht voor
 - Fases van groepsvorming
 - Klimaat en rust
 - Realiseren van regelmaat en structuur
 - Open lokalen waar zicht op is door ramen
 - Normen, waarden en gedrag
 - Verantwoordelijkheid nemen en geven
 - Verantwoordelijkheid nemen t.a.v. de omgeving binnen en buiten de school
 - Wij richten in ons aanbod oefensituaties in om leerlingen te begeleiden bij de ontwikkeling van sociale en maatschappelijke competenties
 - Jaarlijks afnemen van ouder-, docent DUO tevredenheidsenquêtes
 - Afnemen van de DUO tevredenheidsonderzoek voor kinderen met een meting van de sociale veiligheid vanaf groep 6 t/m 8



Aanpak

Onze gewoontes

- We werken met school gewoontes.
- Deze zes gewoontes zijn uitgeschreven onder de volgende waarden
 - Respect
 - veiligheid
 - verantwoordelijkheid
- Aan iedere waarde zijn twee gewoontes gekoppeld.

Respect

- Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
 - We zeggen stop en de ander houdt op.
 - Ons gedrag en stemgeluid past bij de activiteit die we doen.

Veiligheid

- Veiligheid is belangrijk voor jou en mij, afspraken maken hoort daar bij.
 - We lopen rechts en achter elkaar in de gangen en op de trap.
 - We geven elkaar de ruimte, zowel in een gesprek als fysiek.

Verantwoordelijkheid

- Door goed voor elkaar en spullen te zorgen, zijn we weer klaar voor morgen.
 - We lossen het zelf op en anders vragen we om hulp.
 - We gebruiken spullen waarvoor ze zijn en leggen ze weer netjes terug.
- De schoolgewoontes zijn verwerkt in een poster. Deze is terug te vinden op meerdere plekken in de school én in alle klassen. Ook zijn deze bekend bij de overblijfmedewerkers en de BSO. Zo kunnen alle betrokkenen dezelfde afspraken en regels hanteren.
- Leraren besteden met de start van het schooljaar (de leraren worden hierover wekelijks over geïnformeerd via de interne nieuwsbrief) en na iedere vakantie dagelijks extra tijd aan deze gewoontes. Dit heeft als doel de gewoontes herhalen en inoefenen. Gedurende de rest van het schooljaar bepalen de leraren zelf aan welke gewoontes de meeste aandacht besteed moet worden; zij kennen hun groep tenslotte het best. Omdat kennis vooraf gaat aan vaardigheden leren we gedrag aan door er kennis over aan te bieden en daarna de vaardigheid te oefenen. Dit doen we gedurende iedere schooldag (intervenieren wanneer nodig), maar ook door gerichte lessen/projecten aan te bieden.
- In alle klassen zijn de 6 gewoontes van de poster ook te vinden op A4 formaat. Deze hangen in een strip achteraan in de klas en worden ingezet gedurende de dag. De leraar kiest 1 pictogram uit, passend bij de situatie en/of groep en hangt deze centraal op het bord vooraan in de klas. Leraren pakken de losse pictogrammen met regels erbij wanneer zich een situatie voordoet die aansluit bij deze gewoonte. Bijna alle gedragshandelingen zijn te linken aan één (of meerdere) van deze gewoontes.
- Het doel is behaald als
 1. Leraren in staat zijn om leerlingen te voorzien in hun psychologische basisbehoeften relatie, competentie en autonomie. Dit wordt gemeten d.m.v. het tevredenheidsonderzoek van DUO.
 2. Er op de scholen heldere en eenduidige gedragsregels zijn die door iedereen worden aangeleerd, nageleefd en gehandhaafd en de doorgaande lijn in de school eenduidig is.
 3. Ongewenst gedrag in de school door leraren wordt gesignaleerd en hierop wordt geacteerd. Wanneer nodig wordt dit ingebracht binnen het leerteam en besproken met collega's, KC's of schoolleiding.

Aanpak



Sterke start

- Als leraar heb je veel invloed in het begin van het schooljaar om de sfeer en de groepsvorming te bepalen.
- Als leraar is het van groot belang dat je hier een actieve rol in speelt. Het gaat dan niet alleen om een actieve rol in de regels en de afspraken, maar ook in de forming, norming en storming fase.
- Voor theorie over de fases van groepsvorming kun je terecht in deze kwaliteitskaart.
- Het is belangrijk in de eerste weken jouw groep positief te vormen.

- Om je groep aan het begin van het jaar positief te vormen moet je actief klas- en teambouwers inzetten. Hieronder vind je kenmerken die horen bij een goede klas- en teambouwer. In de map groepsvorming kun je activiteiten vinden om in te zetten in je klas.

Kenmerken van goede Klasbouwers

- Actief, kinderen bewegen
- Niet over leerstof
- Met de hele groep, kinderen ontmoeten andere kinderen
- Versterkt de saamhorigheid als groep
- Uitwisseling
- Algemene vragen

Kenmerken Teambouwers

- Geven plezier
- Niet over leerstof
- Voor iedereen in het team te doen
- Versterkt de teamband
- Intimiteit
- Persoonlijke vragen

Aanpak

Pesten

- We willen leerlingen handvatten en een rol geven om pesten zelf en samen te voorkomen en op te lossen. In de norming-fase is dit een onderwerp om goed met de kinderen te bespreken; Iedereen mag meedoen en iedereen hoort erbij. Bespreek ook wie de anti-pest coördinatoren zijn en zorg dat de leerlingen weten wat zij kunnen doen om te helpen.
- Doordat we nu het NKC uitvoeren, doen we niet meer mee met De Week Tegen Pesten. Echter kun je wel zelf de filmpjes en lesactiviteiten op een gewenst moment inzetten om je groep om dit onderwerp onder de aandacht te brengen. Het onder de aandacht brengen van het voorkomen van pestgedrag draagt positief bij aan de groepsvorming. Om je groep positief te vormen is het belangrijk om hier afspraken over te maken, verwachtingen uit te spreken en de gezamenlijke verantwoordelijkheid te dragen voor het welzijn van iedereen in de klas en op school.
- Materialen, filmpjes en activiteiten kun je vinden op <https://www.weektegenpesten.com/>. Daarnaast zijn de volgende filmpjes geschikt om te bekijken met de kinderen Kinderen krijgen les over pesten en Waarom pesten mensen?.
- De school heeft een anti-pestprotocol opgesteld, waarin een plan van aanpak is opgenomen indien je als leerkracht te maken krijgt met pestgedrag in je groep. Raadpleeg dit protocol zorgvuldig.

Handige websites en korte filmpjes rondom het thema pesten.

Let op!

Check een filmpje vooraf altijd even of het echt voor jouw groep geschikt is.



Groep 1-8

- Liedje kinderen voor kinderen 'Als je gepest wordt'
<https://www.youtube.com/watch?v=Kd2huOoJDWw&list=PLEazyHAYbL507T8JLiaK1wtC54T2Jrf-f>

Groep 1-2

- Lied: Als je vriendjes bent.
<https://youtu.be/FXbGFg2IVK4>

Groep 1-4

- Digitaal prentenboek 'Kikker en de vreemdeling'.
https://www.youtube.com/watch?v=F_AC0q0CpFo
- Complimentenlied
<https://schooltv.nl/video/complimentenlied-het-is-toch-veel-leuker-complimentjes-te-geven/>
- Tip: Miss Montreal zingt over plagen en pesten (tv uitzending van HBB)
<https://www.youtube.com/watch?v=2zwceMbDBbI>

Groep 3-4

- Filmpjes over pesten
Huisje boompje beestje – deel 1 http://www.npo.nl/huisje-boompje-beestje/13-11-2013/NPS_1228139?ns_linkname=&ns_source=npo-shortener
- Huisje boompje beestje – deel 2
http://www.npo.nl/huisje-boompje-beestje/15-12-2010/TELEA_1060312?ns_linkname=&ns_source=npo-shortener
- 'Big buck bunny'. Animatiefilmpje over pesten en verweer.
<https://www.youtube.com/watch?v=XSGBVzeBUbk>

Groep 5-8

- Filmpjes over pesten – door Mr. Right.
Uitleg over: Gepest worden (het doelwit)
http://www.npo.nl/mr-right/10-11-2014/WO_NTR_690922?ns_linkname=&ns_source=npo-shortener
Uitleg over: Pesters vinden zichzelf stoer (de pester)
http://www.npo.nl/mr-right/10-11-2014/WO_NTR_690923?ns_linkname=&ns_source=npo-shortener
Uitleg over: Kijkers bij pesten (de kijkers)
http://www.npo.nl/mr-right/10-11-2014/WO_NTR_690849?ns_linkname=&ns_source=npo-shortener
- De website : 'Stop Pesten nu' met heel veel informatie over pesten
<https://www.stoppestennu.nl/> - algemeen
<https://www.stoppestennu.nl/vijf-misverstanden-over-pestten-op-school>
<https://www.stoppestennu.nl/voor-leerlingen>
- Lesidee: maak een postercampagne over: stop pesten nu!
<https://www.stoppestennu.nl/les-idee-122-maak-een-postercampagne-met-je-eigen-leerlingenschool-en-zeg-ik-stop-pestten-nu>
- Tip: Miss Montreal zingt over plagen en pesten
Dit is gemaakt voor een uitzending van Huisje Boompje Beestje, dus advies is: alleen nummer laten horen, zonder beeld.
<https://www.youtube.com/watch?v=2zwceMbDBbI>
- StukTV en Furtjuh praten over pesten



<https://www.youtube.com/embed/PeEExId7wTU>

- Anti pest club (filmpjes van ongeveer een half uur)- afleveringen 2019
<http://www.zapp.nl/anti-pest-club>
- Jongen wordt gepest. Wat zou jij doen? (15 minuten)
http://www.npo.nl/wat-zou-jij-doen/31-05-2013/NPS_1222951?ns_linkname=&ns_source=npo-shortener
- De website van School en Veiligheid met heel veel informatie over groepsvorming, groepsdynamica en het signaleren van pesten
<https://www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/thema/pesten/>
- Pagina over mediawijsheid en cyberpesten
<https://mediawijsheidrkcs.yurls.net/en/page/1065153>
- Pagina over discriminatie en racisme
<https://escaperoom.yurls.net/nl/page/1111094>
- Pagina over zinloos geweld
<http://wij-pesten-niet.yurls.net/nl/page/867990#topboxes>

Overige Kijk-suggesties (langere filmpjes en films)

Let op!

Geen kijk-suggesties van andere leerjaren gebruiken.

Groep 5-6

- Anti-Pestclub <https://www.zapp.nl/programmas/anti-pest-club> (afleveringen uit 2019. Per aflevering ongeveer half uur)

Groep 7

- Kappen nou! <https://www.zapp.nl/programmas/kappen-nou>

Groep 8

- Spijt ! Op Netflix (met groep 8 overlegd of dit geschikt is voor hun groep)
- NPO Serie Week tegen Pesten https://www.npo3.nl/week-tegen-pesten/POMS_S_BNN_141164

Gerelateerde kwaliteitskaarten

- [Kwaliteitskaart Groepsvorming \(Theorie\)](#)
- [Kwaliteitskaart gedrag \(Storend- en grensoverschrijdend gedrag\)](#)
- [Buitenspelen](#)

Informatie voor ouders/verzorgers

- De ouders van de kinderen die de scholen van Stichting Wijs! bezoeken ontvangen informatie m.b.t. het pedagogisch klimaat middels
 - Schoolgids
 - Informatieavonden
 - Nieuwsbrieven
 - Website van de school en stichting

Wat registreren in leerlingvolgsysteem?



De Fonkeling

RK Basisschool  Wijs!

- Notities over opvallend gedrag worden in het leerlingvolgsysteem opgenomen.
- Dit wordt ondergebracht onder het kopje 'diversen' met als titel 'gedrag'.